

تأییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه دفاع از
پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیأت داوران نسخه نهایی پایان نامه آقای /خانم
منیژه مصطفی فرخانی تحت عنوان: تبیین ویژگی های
برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم و نقد آن بر
اساس آرای اندیشمندان اسلامی (با تاکید بر آراء علامه
طبا طبایي را از نظر شکل (فرم) و محتوي بررسی نموده
و پذیرش آن را براي دریافت درجه کارشناسی ارشد
پیشنهاد می کنند.

ردیف	اعضای هیأت داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضا
۱	استاد راهنما	محمد علی	استاد	
۲	استاد مشاور	علی رضا	استاد	
۳	نماینده تحصیلات تکمیلی	سید الهی	دانشیار	
۴	استاد ناظر (دانشگاه)	سید الهی	دانشیار	
۵	استاد ناظر (مدرسه)	البر	استاد	

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱۸ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب..... دانشجو رشته..... در روز..... ورودی سال تحصیلی..... مقطع..... دانشکده..... متعهد می شوم کلیه نکات مندرج در آئین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته های علمی مستخرج از پایان نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین نامه فوق الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

امضا:
تاریخ: ۹۲/۲/۲۱

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته فلسفه تعلیم و تربیت است که در سال ۱۳۹۱ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم/جناب آقای دکتر حسن ابراهیم، مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر علیرضا صابق زاده و مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر [نام پنهان] از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

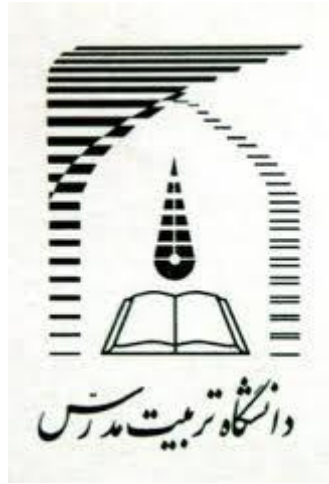
ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب مندرجه مشخصات کتابشناسی رشته فلسفه تعلیم و تربیت مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: مندرجه مصطفی فرزخان

تاریخ و امضا: ۱۳۹۲/۲/۲۱

پایان نامه کارشناسی ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش
تبیین ویژگی های برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم و نقد آن بر
اساس آراء اندیشمندان اسلامی (با تاکید آراء طباطبایی)

نگارنده

منیژه مصطفی فرخانی

استاد راهنما

دکتر محسن ایمانی

استاد مشاور

دکتر علیرضا صادقزاده

اسفند ۱۳۹۱

پیشکش به روح پرفتوح امام(ره) و شهدای دفاع مقدس

و

تقدیم به تمامی اساتید دلسوز کشورمان

تشکر و قدردانی

شکر و سپاس و منت ایزد خدای را
پروردگار خلق و خداوند کبریا

که توفیق پژوهش و تدوین این پایان نامه را بر من ارزانی نمود و همچنین به مصداق «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» بسی شایسته است از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر محسن ایمانی، برای راهنمایی‌های ارزنده و محبت‌های بی‌دریغ‌شان در تمام مراحل تحقیق، تقدیر و تشکر نمایم.

از جناب آقای دکتر علیرضا صادق زاده، استاد مشاور گرامی و ارجمند که همواره با نکته‌سنجی‌ها و ارشادهای دقیق‌شان در طول تحقیق یاری‌ام نمودند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

و نیز از تمام کسانی که مرا در تألیف و تدوین این پایان نامه یاری نمودند، تشکر می‌نمایم.

چکیده

برنامه درسی، جوهره هر نوع آموزشی است. از این رو ساختار بهینه نظام درسی و انتخاب و سازماندهی محتوا از جمله دل مشغولی های سیاستگذاران نظام آموزش عالی بوده است. زیرا برنامه درسی در آموزش عالی ابزار علمی و اجتماعی نیرومندی است که ضمن ترسیم چگونگی و حدود انتقال دانش و مهارت ها تجربه ی وسیع علمی برای دانشجویان محسوب می شود. دیدگاه های گوناگون برنامه درسی متأثر از مبانی فلسفی مختلفی است که بدان ها متکی هستند که پست مدرنیسم یکی از آن ها می باشد، این دیدگاه نیز توانسته است تأثیراتی را بر برنامه های درسی آموزش عالی برجای بگذارد. اما از آن جایی که تقلید و اقتباس محض در برنامه درسی نارواست و بایستی با سنجش دقیق و خردمندانه از تجربیات و اندیشه ی دیگران سود جست، ضروریست که مبانی فلسفی و ارزش های مورد قبول در برنامه درسی کشور خود را مورد توجه قرار دهیم.

پژوهش حاضر که مبتنی بر روش تجزیه و تحلیل داده ها از نوع کیفی بوده و معیار و مبنا نیز در چنین تجزیه و تحلیل هایی، عقل و منطق، تفکر و استدلال می باشد. پس از بررسی دیدگاه پست مدرنیسم در حوزه مبانی فلسفی، و ویژگی های اصلی آن و نیز دیدگاه تربیتی منبعت از آن، و هم چنین برنامه درسی و مولفه های آن در آموزش عالی، مورد بحث و بررسی قرار گرفت. سپس همه وارد ذکر شده بر اساس آرا و نظریات ایشان مورد بحث و نقادی قرار گرفته است. که البته این کار بر مبنای مکتب رئالیسم اسلامی، با تأکید بر دیدگاه های علامه(ره)، مورد نقد و بررسی واقع گردید، یافته های تحقیق حاکی از آن است که رویکرد پست مدرنیسم در متافیزیک عدم اعتقاد به امر متعالی و درباره گانگی و در باره انسان شناسی قائل به هویت های متعدد و فقدان بعد روحانی الهی دانسته و درباب معرفت شناسی به تکرر معرفتی و حقایق متکثر قائلند و در باره ارزش ها بر تغییر پذیری ارزش ها تأکید داشته و برنامه درسی را به لحاظ هدف و محتوا و روش و شیوه های ارزشیابی متغیر می دانند. و در مقابل علامه در متافیزیک قائل به وجود خداوند بوده و جهان را دارای وحدت دانسته و انسان را دارای بدن و روح الهی می داند. درباره معرفت قائل به امکان دست یافتن به حقیقت بوده و امکان تکامل حقیقت را به لحاظ عرضی میسر دانسته و لی امکان تکامل طولی آن را نفی می کند. و در باب ارزش ها معتقد به ارزش های ثابت و متغیر می باشد.

واژه های کلیدی: پست مدرنیسم، رئالیسم اسلامی، برنامه درسی، لیوتار، علامه طباطبایی.

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات
۱-۱	مقدمه ۲
۲-۱	بیان مسئله ۴
۳-۱	آشنایی با علامه طباطبایی ۱۷
۴-۱	مواد و روش انجام تحقیق ۲۰
۵-۱	اهداف ۲۰
۶-۱	سوالات تحقیق ۲۰
۷-۱	فرضیه ها/ پیش فرض ها ۲۰
۸-۱	روش تجزیه و تحلیل یافته ها ۲۱
۹-۱	جنبه جدید بودن و نوآوری ۲۲
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱-۲	معنای لغوی مدرنیسم ۲۶
۲-۲	مبانی معرفت شناسی مدرنیسم ۲۷
۱-۲-۲	عقل گرایی ۲۸
۲-۲-۲	تجربه گرایی ۲۹
۳-۲-۲	مادی گرایی ۲۹
۴-۲-۲	انسان مداری ۲۹
۳-۲	ویژگی برنامه درسی مدرنیسم ۳۰
۴-۲	تاریخچه پست مدرنیسم ۳۱

- ۵-۲ فیلسوفان بنیانگذار پست مدرنیسم ۳۲
- ۶-۲ تعریف و تاریخچه آموزش عالی ۳۵
- ۷-۲ اهداف کلان آموزش عالی در ایران ۳۶
- ۸-۲ تعریف کیفیت در آموزش عالی ۳۶
- ۱-۹-۲ برنامه ریزی درسی آموزش عالی ۳۷
- ۲-۹-۲ مبانی برنامه ریزی درسی در آموزش عالی ۳۸
- ۳-۹-۲ رشد دانش و برنامه درسی در آموزش عالی ۳۹
- ۱۰-۲ پیشینه تحقیق ۳۹
- ۱-۱۰-۲ نتیجه گیری از پیشینه تحقیق ۴۳

فصل سوم: برنامه درسی پست مدرنیسم آموزش عالی

- ۱-۳ مبانی فلسفی پست مدرنیسم ۴۶
- ۱-۱-۳ مبانی هستی شناسی پست مدرنیسم ۴۶
- ۱-۱-۱-۳ جهان شناسی پست مدرنیسم ۴۶
- ۲-۱-۳ مبانی انسان شناسی پست مدرنیسم ۴۷
- ۱-۲-۱-۳ چیستی انسان ۴۷
- ۲-۲-۱-۳ انسان زمینی یا انسان مابعدالطبیعی ۴۸
- ۳-۲-۱-۳ نظریه تکامل انسان داروین ۴۸
- ۴-۲-۱-۳ تمایل انسان به قدرت در پست مدرنیسم ۴۹
- ۵-۲-۱-۳ انسان دارای خودهای متعدد ۴۹
- ۶-۲-۱-۳ عدم برخوردار بودن انسان از جوهر قبلی ۵۰
- ۷-۲-۱-۳ انسان موجودی تاریخی ۵۰
- ۱-۳-۱-۳ تاریخچه معرفت شناسی ۵۰
- ۲-۳-۱-۳ معنای لغوی معرفت شناسی ۵۱

- ۳-۳-۱-۳ مبانی معرفت شناسی پست مدرنیسم ۵۲
- ۳-۱-۴ ارزش شناسی ۵۲
- ۳-۴-۱-۳ مبانی ارزش شناسی پست مدرنیسم ۵۳
- ۳-۴-۱-۳ فقدان جهت گیری ارزشی در پست مدرنیسم ۵۳
- ۳-۴-۱-۳ نسبیت اخلاقی در پست مدرنیسم ۵۴
- ۳-۴-۱-۳ هنر و زیبایی شناسی پست مدرنیسم ۵۴
- ۳-۲ اهداف تربیت اجتماعی پست مدرنیسم در دوره دانشگاه ۵۵
- ۳-۳ مبانی فلسفی برنامه درسی ۵۵
- ۳-۴ برنامه ریزی درسی آموزش عالی پست مدرنیسم ۵۶
- ۳-۴-۱ برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم ۵۷
- ۳-۵ نقش جدید دانشگاه ها در دوران پست مدرن ۵۸
- ۳-۶ جایگاه هدف در برنامه درسی ۵۹
- ۳-۶-۱ هدف در برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم ۶۰
- ۳-۶-۲ ویژگی اهداف برنامه درسی در آموزش عالی پست مدرنیسم ۶۰
- ۳-۶-۲-۱ ارتباط اهداف با شرایط موجود ۶۰
- ۳-۶-۲-۲ منعطف بودن اهداف ۶۱
- ۳-۶-۲-۳ محدود کننده نبودن اهداف ۶۱
- ۳-۶-۳ اهداف برنامه درسی در آموزش عالی پست مدرنیسم ۶۲
- ۳-۶-۳-۱ تربیت شهروندان انتقادی ۶۲
- ۳-۶-۳-۲ بررسی تفاوت ها ۶۲
- ۳-۶-۳-۳ مطالعات فرهنگی ۶۳
- ۳-۷ انتخاب و سازماندهی محتوای برنامه درسی ۶۳
- ۳-۷-۱ ارتباط عمودی و افقی محتوا ۶۴

- ۶۴..... ۲-۷-۳ تعریف محتوا در برنامه درسی
- ۶۴..... ۳-۷-۳ ویژگی های محتوای برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم
- ۶۷..... ۴-۷-۳ فرو ریختن دیوارهای کلاس درس در آموزش عالی پست مدرنیسم
- ۶۷..... ۵-۷-۳ موضوع های درسی آموزش عالی پست مدرنیسم
- ۶۸..... ۸-۳ انتخاب روش ها و فعالیت های آموزشی
- ۶۹..... ۹-۳ روش های تدریس در برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم
- ۶۹..... ۱-۹-۳ روش ساخت شکنی
- ۷۰..... ۲-۹-۳ روش عملی دانش
- ۷۱..... ۳-۹-۳ تاکید بر گفتمان سازنده دانش
- ۷۱..... ۴-۹-۳ روش مشارکتی
- ۷۲..... ۵-۹-۳ روش تفکر انتقادی
- ۷۲..... ۱۰-۳ ارزشیابی در برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم

فصل چهارم: یافته ها و نتایج پژوهش

- ۷۵..... ۱-۴ رئالیسم اسلامی
- ۷۵..... ۲-۴ نقد مبانی فلسفی پست مدرنیسم
- ۷۶..... ۱-۲-۴ نقد از منظر علامه بر هستی شناسی پست مدرنیسم
- ۷۷..... ۲-۲-۴ نقد از منظر علامه بر انسان شناسی پست مدرنیسم
- ۷۸..... ۱-۲-۲-۴ نقد از منظر علامه بر قدرت طلبی انسان در پست مدرنیسم
- ۸۱..... ۲-۲-۲-۴ نقد از منظر علامه بر نگرش روح آدمی در پست مدرنیسم
- ۸۲..... ۳-۲-۲-۴ نقد از منظر علامه بر وجوه تاریخی انسان پست مدرنیسم
- ۸۳..... ۴-۲-۲-۴ نقد از منظر علامه بر نگرش غیر فطری انسان در پست مدرنیسم
- ۸۴..... ۵-۲-۲-۴ نقد از منظر علامه بر خودهای متعدد در پست مدرنیسم
- ۸۴..... ۶-۲-۲-۴ نقد از منظر علامه بر نظریه تکامل داروین

- ۳-۲-۴ نقد از منظر علامه بر معرفت شناسی پست مدرنیسم..... ۸۶
- ۱-۳-۲-۴ ضرورت توجه به معرفت وحیانی در اسلام..... ۸۷
- ۲-۳-۲-۴ نقد از منظر علامه بر معرفت موقعیتی پست مدرنیسم..... ۸۸
- ۴-۲-۴ نقد از منظر علامه بر ارزش شناختی پست مدرنیسم..... ۸۹
- ۱-۴-۲-۴ نقد از منظر علامه بر نسبیت گرایی اخلاقی پست مدرنیسم..... ۸۹
- ۲-۴-۲-۴ نقد از منظر علامه نسبیت ارزش های پست مدرنیسم..... ۹۰
- ۱-۳-۴ نقد از منظر علامه بر برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم..... ۹۲
- ۱-۵-۳-۴ نقد از منظر علامه بر اهداف برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم..... ۹۶
- ۶-۲-۴ نقد از منظر علامه بر محتوای برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم..... ۱۰۲
- ۷-۲-۴ نقد از منظر علامه روش های تدریس در آموزش عالی پست مدرنیسم..... ۱۰۵
- ۱-۷-۲-۴ روش تفکر انتقادی..... ۱۰۶
- ۲-۷-۲-۴ روش دانش عملی در تدریس..... ۱۰۸
- ۳-۷-۲-۴ روش گفتمان..... ۱۰۸
- ۴-۷-۲-۴ روش مشارکتی..... ۱۰۹
- ۵-۷-۲-۴ روش ساخت شکنی..... ۱۱۰
- ۸-۲-۴ نقد از منظر علامه بر ارزشیابی برنامه درسی آموزش عالی پست مدرنیسم..... ۱۱۱

فصل پنجم: نتیجه گیری

- ۱-۵ نتیجه گیری..... ۱۱۵
- ۲-۵ پاسخ به سوالات پژوهش..... ۱۱۵
- چکیده انگلیسی ۱۲۹

فصل اول

کلیات

۱-۱ مقدمه

تاملی کوتاه در تاریخ آدمی، این واقعیت را آشکار می‌سازد که عمل "تعلیم و تربیت" و "آموزش عالی" با وجود تنوع کم نظیر در ابعاد اهداف، محتوا و روش‌ها همواره نقشی گسترده و بسیار مهم در تحولات زندگی فردی و اجتماعی انسان داشته است؛ به گونه‌ای که سعادت و شقاوت آدمی و رشد و پویایی جوامع یا انحطاط آن‌ها را باید در این مهم جستجو کرد.

در این میان جهت گیری و انتظارات قضاوت مربیان، دست اندرکاران، اندیشمندان و صاحب نظران حوزه برنامه درسی تاثیر به سزایی در شکل گیری فرایندهای آموزشی دارد. این جهت گیری ها به عنوان دیدگاه های برنامه از حساس ترین مراحل برنامه درسی است که موجب می شود برنامه درسی مطرح گردیده، مولفه های آن دارای نظم و ترتیب شوند و در هنگام برنامه ریزی شاخص های جهت دهنده و راهنمایی کننده در اختیار باشند. تعیین دیدگاه های متناسب برنامه درسی حاصل از مطالعه عمیق بر روی جنبه های فلسفی-ارزشی و نظری برنامه درسی و هماهنگی با اهداف، مرحله ای اساسی در فرایند برنامه ریزی درسی آموزش عالی است که بر سایر مراحل مختلف، فرایند طراحی و تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی تاثیر خود را می گذارد و بدون توجه بدان در مراحل مختلف، فرایند برنامه ریزی درسی دارای نقص اساسی خواهد بود (سلسبیلی، ۱۳۸۲)

پست مدرنیسم به عنوان یکی از دیدگاه های با نفوذ آموزش عالی محسوب می شود که تاثیر بسزایی در تعلیم و تربیت و بالاخص برنامه درسی، در نظام تعلیم و تربیتی بر جای گذاشته است.

این دیدگاه در عناصر مختلف برنامه درسی اظهار نظر نموده است و برای آن طرحی نو اندیشیده است. کشور ما نیز از نفوذ و تاثیرات این دیدگاه در تعلیم و تربیت بی نصیب نمانده است. به طوری که هرکس اندک آشنایی با نظام آموزش عالی کشورها داشته باشد، به این تاثیرات پی خواهد برد. اما با توجه به این که هر دیدگاهی که در تعلیم و تربیت و بالاخص برنامه درسی شکل می گیرد، متاثر از زمینه های ارزشی و فرهنگی در یک فضای فکری خاص است. و به عبارتی هر نظریه تحت تاثیر ایدئولوژی و نظام ارزشی خاصی است، لذا می باید به آنچه که هر دیدگاهی از آبشخور فکری دریافت می نماید، توجه نمود و آنچه را که متناسب با نظام فلسفی-ارزشی ما نیست و گاهی اوقات در تضاد با این مجموعه فکری ماست کنار نهاد تا از اثرات زیان بار بلند مدت آن مصون شد و در واقع با توجه به این که فرایند تعلیم و تربیت در طول زمان تحقق می یابد و نتایج تصمیمات اتخاذ شده در این مجموعه در بلند مدت به ثمر خواهد نشست، باید از عناصر ناهمخوانی که وارد این مجموعه شده و در آینده اثرات آن آشکار می شود، پرهیز نمود.

کشور ما ایران به عنوان یک کشور اسلامی تحت تاثیر اندیشه و نظام فکری اسلامی است، که اصطلاحاً از آن به رئالیسم اسلامی تعبیر می شود. با مراجعه به آراء و افکار اندیشمندان مسلمانی مانند: علامه (ره) و مطهری می توان از نقطه نظرات این نظام فکری در مباحث مختلف نظیر مباحث فلسفی و تربیتی آگاه شد. به همین منظور برای بهره گیری از نظرات تربیتی دیدگاه پست مدرنیسم و استفاده از کاربردهای آن در ابعاد مختلف برنامه درسی، از مبانی فلسفی - تربیتی رئالیسم اسلامی برای نقد و بررسی آن استفاده نموده ایم.

لذا در این تحقیق ابتدا مبانی فلسفی - دیدگاه های تربیتی و دلالت های این رویکرد در ابعاد چهارگانه (اهداف - محتوا - روش های یاددهی و یادگیری - ارزشیابی) تبیین گردید و سپس با تبیین نظرات علامه در ارتباط با مبانی فلسفی - دیدگاه های تربیتی و دلالت های آن در برنامه درسی، از آن به عنوان معیاری برای نقد دیدگاه پست مدرنیسم استفاده شد.

این تحقیق متشکل از پنج فصل می باشد. فصل اول شامل کلیات تحقیق است. در فصل دوم به مبانی نظری و پیشینه تحقیق پرداخته شده است. فصل سوم شامل مبانی فلسفی، دیدگاه های تربیتی و عناصر برنامه درسی پست مدرنیسم می باشد و فصل چهارم شامل نقد مبانی و دیدگاه های تربیتی و عناصر برنامه درسی پست مدرنیسم آموزش عالی می باشد و فصل پنجم شامل نتیجه گیری و پاسخ به سوالات پژوهشی می باشد.

۱-۲ بیان مساله

صاحب نظران و اندیشمندان تعلیم و تربیت، برنامه درسی را مهمترین عنصر تشکیل دهنده ی نظام های آموزشی می دانند این حوزه یکی از جوان ترین حوزه های معرفت بشری محسوب می شود که در عرصه ها و قلمرو های مختلف آن چنان پرشتاب در حال فهم آفرینی و تحول است که تعیین مرزها و حدود و ثغور برای آن امری دشوار و حتی غیر ممکن است (فتحی و اجارگاه، ۱۳۸۴).